

Az egységes piac kialakulásának akadályai

Baranyi Dániel Martin

DOI: 10.14267/VILPOL2024.02.12

Az Eurochambres által készített felmérés eredményei.

Magyar nyelvű (2024) rövidített összefoglaló. Az eredeti dokumentum elérhető: <https://www.eurochambres.eu/publication/eurochambres-single-market-survey-2024-overcoming-obstacles-developing-solutions/>

Az Eurochambres tavaly ősszel készített vizsgálatának célja, hogy feltárja az európai vállalkozások közös piacra történő belépésének akadályozó tényezőit és szakpolitikai ajánlásokat fogalmazzon meg az akadályok leküzdésére. A következőkben a jelentés fontosabb megállapításainak rövid kivonata olvasható.

Kulcsszavak: határokon átnyúló szolgáltatások, EU, KKV

A kutatásban azonosított legfontosabb üzleti akadályok közé tartoznak az eltérő szerződéses és jogi gyakorlatok, a különböző nemzeti szolgáltatási szabályozások, valamint az eltérő szabályokkal/követelményekkel kapcsolatos információk korlátozott hozzáférhetősége. Ezek olyan kihívások, amelyek hozzájárulnak a vállalatok számára gyakran nehezen átlátható fragmentált üzleti környezethez.

A felmérés a vállalatok uniós üzleti kihívásait szektor, méret és a határokon átnyúló aktivitás alapján is vizsgálta. Az adatfelvétel a nemzeti kereskedelmi és iparkamarák támogatásával 2023. szeptember 4. és november 20. között történt az EU összes tagállamára kiterjedően. 1004 vállalkozástól érkezett válasz. A felmérésben részt vevők 55%-a szolgáltató, 45%-a pedig termelő vállalat. A válaszadók 87%-a kkv, míg 13%-a a nagyvállalatok közé tartozik. A határokon átnyúló tevékenységeket illetően a válaszadók 67%-a él az egységes piac nemzetközi kereskedelmi lehetőségeivel, míg 18% még nem folytat határokon átnyúló kereskedelmet, de szeretne. A fennmaradó válaszadók nem gondolkodnak azon a tagállamon kívüli kereskedelemben, ahol a székhelyük van.

Az összefoglaló hangsúlyozza a bürokratikus folyamatok egyszerűsítésének, a felesleges adminisztratív terhek csökkentésének és a jelentési kötelezettségek enyhítésének fontosságát. A jelentés kiemeli a kis- és középvállalkozások (KKV-k) egyedi kihívásai elismerésének fontosságát, valamint hangsúlyozza az európai kereskedelmi és iparkamarák szerepét a vállalkozások tanácsadásában.

1. táblázat: A határokon átnyúló szolgáltatás TOP 5 akadálya vállalkozások mérete szerint.

	Mikrovállalkozások (1-9 alkalmazott)	Kisvállalkozások (10-49 alkalmazott)	Középvállalkozások (50-249 alkalmazott)	Nagyvállalatok (250 vagy több alkalmazott)
1	Különböző szerződéses és jogi gyakorlatok	Különböző szerződéses és jogi gyakorlatok	Különböző szerződéses és jogi gyakorlatok	Fenntarthatósághoz kapcsolódó jelentéstétel követelményei
2	Eltérő nemzeti szolgáltatási szabályozások	Elégtelen jogi/ pénzügyi információk a potenciális üzleti partnerekről	Fenntarthatósághoz kapcsolódó jelentéstétel követelményei	Különböző szerződéses és jogi gyakorlatok
3	A szabályokkal és követelményekkel kapcsolatos információk hozzáférhetlensége	A szabályokkal és követelményekkel kapcsolatos információk hozzáférhetlensége	Különböző nemzeti termékszabályok	Eltérő nemzeti szolgáltatási szabályozások
4	Elégtelen jogi/pénzügyi információk a potenciális üzleti partnerekről	Szabályozásokhoz kapcsolódó költségek	Fizetési követeléshez kapcsolódó problémák	Különböző nemzeti termékszabályok
5	Szabályozásokhoz kapcsolódó költségek	Különböző nemzeti termékszabályok	Ellátási lánc megszakadása	Szabályozásokhoz kapcsolódó költségek

Forrás: Eurochambres, 2024

2. táblázat: A határokon átnyúló szolgáltatás TOP 5 akadálya üzleti aktivitás szerint.

	Határokon átnyúló tevékenységet folytat	Határokon átnyúló tevékenységet nem folytat, de szeretne	Határokon átnyúló tevékenységet nem folytat és nem is tervezi
1	Különböző szerződéses és jogi gyakorlatok	Különböző szerződéses és jogi gyakorlatok	Különböző szerződéses és jogi gyakorlatok
2	Fenntarthatósághoz kapcsolódó jelentéstétel követelményei	Eltérő nemzeti szolgáltatási szabályozások	Eltérő nemzeti szolgáltatási szabályozások
3	Eltérő nemzeti szolgáltatási szabályozások	A szabályokkal és követelményekkel kapcsolatos információk hozzáférhetlensége	A szabályokkal és követelményekkel kapcsolatos információk hozzáférhetlensége
4	Szabályozásokhoz kapcsolódó költségek	Viták rendezése, jogvédelem hiányosságai	Szabályozásokhoz kapcsolódó költségek
5	Különböző nemzeti termékszabályok	Elégtelen jogi/ pénzügyi információk a potenciális üzleti partnerekről	Elégtelen jogi/ pénzügyi információk a potenciális üzleti partnerekről

Forrás: Eurochambres, 2024

3. táblázat: A határokon átnyúló szolgáltatás TOP 5 akadály legjelentősebb öt szektor szerint.

	1. Gyártás	2. Kereskedelem	3. IT	4. Egészségügy, gyógyszeripar és biotechnológia	5. Szakmai szolgáltatások
1	Elégtelen jogi/pénzügyi információk a potenciális üzleti partnerekről	Ellátási lánc megszakadása	Különböző szerződéses és jogi gyakorlatok	Szabályozásokhoz kapcsolódó költségek	Különböző szerződéses és jogi gyakorlatok
2	Különböző szerződéses és jogi gyakorlatok	Különböző szerződéses és jogi gyakorlatok	Elégtelen jogi/pénzügyi információk a potenciális üzleti partnerekről	Különböző szerződéses és jogi gyakorlatok	Eltérő nemzeti szolgáltatási szabályozások
3	Fenntarthatósághoz kapcsolódó jelentéstétel követelményei	A szabályokkal és követelményekkel kapcsolatos információk hozzáférhetlensége	Eltérő nemzeti szolgáltatási szabályozások	Különböző nemzeti termékszabályok	Elégtelen jogi/pénzügyi információk a potenciális üzleti partnerekről
4	Különböző nemzeti termékszabályok	Különböző nemzeti termékszabályok	Szabályozásokhoz kapcsolódó költségek	Fenntarthatósághoz kapcsolódó jelentéstétel követelményei	Nehézségek a szakmai képzések és képesítéshez kötött tevékenységek felismerésében
5	Ellátási lánc megszakadása	Fizetési követeléshez kapcsolódó problémák	Eltérő ÁFA kulcsok és eljárások	A szabályokkal és követelményekkel kapcsolatos információk hozzáférhetlensége	Viták rendezése, jogvédelem hiányosságai

Forrás: Eurochambres, 2024

Főbb ajánlások

- Egyértelmű tájékoztatás nyújtása valamennyi eljárásról könnyen kezelhető uniós online portálon keresztül.
- Bürokrácia erőteljes csökkentése. Közigazgatási eljárások központosítása könnyen kezelhető online platformon és a tagállamok hatóságai közötti információmegosztás (once only elv).
- Az egységes piac KKV-k innovációját támogató platformmá fejlesztése. A KKV-k tőkepiaci hozzáféréseinek további javítása. Személyre szabott segítség a közbeszerzési lehetőségek feltárásában, valamint egyértelmű iránymutatás a köz- és magánszféra közötti partnerségbe történő részvételhez.
- Új uniós joganyagok szisztematikus versenyképességi ellenőrzése.

- Az uniós jogszabályok proaktív végrehajtásának előmozdítása, a jogsértések azonnali kezelése érdekében. Az egységes piac megerősítése érdekében nem több szabályra, hanem a meglévő szabályok hatékonyabb betartására van szükség.
- Határokon átnyúló szolgáltatások egységes piacának fejlesztése. Adminisztratív szűk keresztmetszetek, időbeli késedelmek megoldása a munkavállalók kiküldetése területén. Mentességi időszakok, egységes jelentéstételi struktúra és egységes kalkulátorok az ilyen munkavállalók díjazására.
- A készségek és képesítések átláthatóságának és összehasonlíthatóságának javítása.
- Közvélemény érdeklődésének felkeltése a közös piac iránt, uniós joggal kapcsolatos tanácsadó kampányok (például fogyasztóvédelmi joggal kapcsolatban), és az üzleti közösséggel való együttműködés a problémamegoldó eszközök (pl. SOLVIT) hatókörének kiterjesztése érdekében. (SOLVIT-ról: https://ec.europa.eu/solvit/index_hu.htm).
- A Bizottságnak ösztönöznie kell a tagállamokat a határokon átnyúló tőkeáramlások további elmélyítésére, támogatnia kell a lakossági befektetők részvételét és több pénzügyi támogatást kell irányítania a kulcsfontosságú technológiák felé.
- Szabályok és szabványok nagyobb mértékű harmonizációja, kölcsönös elismerés elvének érvényesítése.

Az írás a BKIK és a Ifjúsági Vállalkozásélénkítő Egyesület együttműködésében született